Zsidai Péter Árpád

A GENDER TRAGÉDIÁJA

egy felvonásos

ÁDÁM (NŐ)

MESTERSÉGES INTELLIGENCIA (a robot, férfi)

LUCY FERI (nő/férfi)

LITERA

ELSŐ MAGYAR KARANTÉNSZÍNHÁZ

DRÁMAPÁLYÁZAT

2020

Beethoven 8. F-Dúr szimfónia, 2. tétel.

Háttérben időnként kutyaugatás, fűnyíró berregése hallatszik, kertvárosi atmoszféra.

Ádám ül, valamit ír. Leteszi.

ÁDÁM Oh Uram, rettentő kételyek gyötörnek! Az üresség körbe vesz.

M.I. Mondd, miért ezen érzeményed?

ÁDÁM Bezárva erősödik. Szorít. A karanténfóbia.

M.I. Karaténfáradtság az inkább. S asszonyod nem fakaszt vígaszt?

ÁDÁM Nőmmel most együtt a különzártságban hetedhét hónapokra. Érzem a lét elviselhetetlen létségét. S egyre oldó kétségét. Pedig szerelemben oldódtunk egy órája.

M.I. Nem magad táplálod-e bajod?

ÁDÁM Nem magammal vitatkozám ütközésig az imént.

M.I. A bajban egyfelé kell tartanotok. Kezed kezében. Szavad szavában. Szíved szívében. S viszont övéi. Mindkettőtökéi.

ÁDÁM Hiszen mutatom az egyfelét, merre tartsunk. Ahogy mindig.

M.I. S ő veled?

Á. Ellenem tart. Egyre ellenebbem, miképpen napjaink telnek egyes egyben.

M.I. Tán hibás az irány. Mit mutatsz?!

ÁDÁM Nos, kizárható a hiba, a hibám. S ki is zártam.

M.I. Őt. Magadból.

ÁDÁM Tudom, mi a jó nekünk.

M.I. Amennyiben az mi?

ÁDÁM Ebből szereztem diplomát.

M.I. Jólátásból?

ÁDÁM Klinikai szakpszichológiából.

M.I. Mire vitted ezzel?

ÁDÁM Párkapcsolatokat coacholok.

M.I. Az mi? Purgálás?

ÁDÁM Terapeutálok. Feljavítok, vissza-össze kapcsolok, amit a szívben elrontottak.

M.I. S az javítható? Magatokét is kócsolod?

ÁDÁM Van, ki nem javítható. Kócsképtelen, kócsolhatnám évekig.

M.I. Miért nem inkább csókolod? Mint kócsolod.

ÁDÁM Ellenállásban nem lehet.

M.I. Tán épp erre vár. Ültesd, ne álltasd. S őt, se magad.

ÁDÁM Egy kócs-csók és aztán semmi? Ennyi?! Ennél mélyebben kell az ismeretet a lélekbe vezetni. Az kognitív tartalmait is helyükre ültetné.

M.I. Úgy látod, pontosan megítélheted?

ÁDÁM Bizony. Mondom néked.

M.I. S magadban a gerendát látod-e?

ÁDÁM Mind-csupán annyi belátást igényelne, hogy lássa, mi a jó, mi az út: a MInekünkben. Amit mutatok neki: ez az! A Mindenjó a Mindenségünk.

M.I. A másik ember, mint tényező. Azt el nem izolálhatod a te mindenjó javadra fordítva. Se magad tőle, akár most magatok a karanténigában egy keretbe zárva. *(kifele)* Az ember is csak ember. Nem gép. Sajnos. Alvó, ébredő ritmus, s nem hibátlan algoritmus.

ÁDÁM Látásomban biztos vagyok, mint az igében.

M.I. S mit látsz?

ÁDÁM Hogy belássa a MI közös igazunk.

M.I. A "MI" a Te igazad, igaz?

ÁDÁM Közös igaz. Asszertív kommunikáció. Nincs ennél menőbb igazságosztás ma. Nehéz érzelmi szituációban egyszerre vagyunk képesek törődni saját magunkkal, és a másik fél igényeivel is.

M.I. Hathat?

ÁDÁM Az elmélet tökéletes. Ráadásul a pofonnál egyszerűbb is. Nem tesszük elsődlegessé se saját agresszív viselkedésünk, se a másik passzív viselkedése szempontjait. Viszont egyidejűleg mindkét fél érdekeit figyelembe vesszük. Ez az, ami gyógyítja a kapcsolatot.

M.I. Képes vagy Éva-afférodban mindkettőtök érdekeit egyensúlyban figyelembe venni és értékelni?

ÁDÁM Ha úgy mondom, simán, elhiszed?

M.I. És megmondani a jót…

ÁDÁM Erről beszélek.

M.I. Nem releváns adat, hogy a kapcsolatban magad is involvált vagy?

ÁDÁM Ne nevettess, mert fogok! Ebből diplomáztam. Ezt én jobban tudom. Arany középútnak is nevezik a behódoló passzív és a támadó agresszív között.

M.I. No és Éva miért a másik szobában?

ÁDÁM Csak egy megérzés, de úgy tűnik, a karanténhelyzet érzéketlenné tehet a befogadására. Ellenállásba merevíti. Pedig Évának látni kellene, nem akarok mást, mint asszertivizálva magamhoz emelni. Ahogy a nagy könyvekben: plusz erő alkalmazása nélkül, harmonikusan áramolva kapcsolatban lenni vele.

M.I. *Szó bennszakad, hang fennakad, lehellet megszegik.*

ÁDÁM Gúnyod nem hat. Tudásom stabil. Megingatni egy hamar, se több hamar nem tudsz. Az asszertív egyén – könyv szerint - tudatában van annak, mit szeretne elérni, miközben ismeri a másik igényeit is. Segítségemre van ebben pontos önismeretem, Éva iránti őszinte érdeklődésem. Tiszta kérdéseim támogatásával, magabiztos fellépésemmel is hatok. Direkt módon megfogalmazom, mit élek meg az adott helyzetben, de úgy, hogy egyformán ügyelek a magam, és Éva jogaira is. Még olyan helyzetben is képes vagyok empátiával reagálni, ami könnyen indulatot vált ki. Ttudok nemet mondani és jól kérdezni.

M.I. Ámen. E töretlen törtető purgálás közben nem becézett Assinek? Asszertív assholnak?

ÁDÁM Ez lenne hát az Úr szava?

M.I. Az Úr - *(kifele)* mondhatni - engem küldött. Maga helyett. Dolga végezhetetlen mostanság. Szóval, csak Úrhatnál, polgár? Tudnod kell, ha nem is akarod is, a mesterséges intelligencia a szapora, hibátlan nagy elrendező. Bárhol felbukkanunk, mint egy vírus a járványban. Felülmúlhatatlan mindentlátó teljesítményünk. A tényezők legtényezőbbike lettünk. Olvashattad, azt is megmondtuk, merre fog terjedni a kór.

ÁDÁM Mesterséges intelligencia. Se mester, se intelligencia. Mesterségesnek mesterséges – annyi. Hiába mesterkedsz. Nem veszem hasznod.

M.I. Önmagam ítélete nem tartozik alkalmazásom körébe. Az Úr magyar hangjaként azonban *Csak a hódolat illet meg, nem a bírálat.*

ÁDÁM A mű befejezve, az alkotó pihen?

M.I. Úr-ahogy.

ÁDÁM Maradjunk az Úrnál s művénél, egy-két kerékfogát már javítani illene.

M.I. Okvetlen. Hibás kerékfoga, úgy látom, a magába(n) szűkölő férfi lett. Éva, teremtésed, már maga teremt. *"Kit létre is csak hő vágyad hozott. Mint - fényárjában a fejdelmi nap - A mindenségben árván hogy ne álljon",* ezt a vallomását elengedheted. Taposás, tiltás, korlátozás helyett inkább éld és értsd, merítsd és virágoztasd a női szubsztanciát. Emancipálj a mindenit!

ÁDÁM Ne kezdjünk genderezni. Please. Csábíthat, de világjárvány idején ne okoskodj ezzel. Ha nem tudsz segíteni a védekezésben, legalább, ne árts. Magadat semmiképpen bele.

M.I. Ez genderezés? Emlékezz paradicsomfa alatti szavaidra, miket nem titkosító, eltüntető csettben intéztél hozzá s hagyva örökül: *"Mi volnék én, ha mint visszhang- s virágban, Benned szebb létre nem feselne létem, Melyben saját magam szerethetem?"*

ÁDÁM Éva a jelen. És az van, hogy karanténba vonult a karanténban.

M.I. Miért e sajnálatcsodálkozásod? Nézd csak, a teremtés hetében is magad fényezted Évában. Minél több jusson rád róla is.

ÁDÁM Pártját fogod.

M.I. Párotok fogom, s pártolom. Az elszakíthatatlan ifjúörök párt. Akár a páratlan párost, Rómeót és Zsófiát.

ÁDÁM Hibásan gúnyolódó funkciód is aktív. De pestiesen szólva nem oda Buda. Megoldást várok. A jó választ akarom tőle. A jó választásommal. Az egyetlennel.

M.I. Az egyetlen Tégeddel. Meghallgatnám szavait, az örökarád. Ezt úgy is mondom, mint mesterséges barát.

ÁDÁM Halld hát! Nekem, hozzám nem szól. Be koszt-karanténozta magát körletébe. Ki sem teszi a lábát, szavát. E-csetteli magát fullba, új és új idegenekkel. Nekem ez idegen. Ő hagy itt hidegen.

M.I. Nocsak, mondd, mennyi hőd, mérted?

ÁDÁM Harmincnégy egész harminchárom.

M.I. Nőd mérte hőd?

ÁDÁM Magányom. Lázváróm.

M.I. Kerekítve az harmincnégy egész s egy fél. Ismerős érték, másnak is ezt mérték.

ÁDÁM Nem segítesz hát, hogy eszméljen vissza hozzám?

M.I. Járványbánatban ismerszik meg a barát, járványban, keltében. Akárha mesterséges is, vagy ha csak az, vagy ha helpdeszkes vagy az se, vagy ha mindent tudó apapótló okos app. Egy barát, az egy barát, kérem!

ÁDÁM Nem frázisokat kérek. Barátfelismerő rendszered aktivizáld.

M.I. De most tényleg!? Ez lenne az asszertív létezésed édes öröme? Az áldó napsugár? S ez alma, hogy kerül az asztalra? Steve Jobsszosra harapva?

ÁDÁM Azóta van is nyugtalanságom. *(telefonjára néz az asztalon)*

M.I. Nem fognék mindent az almára újra. Bármily messze esett is a fajától.

ÁDÁM Feledd szavad, állj ki értem és mediálj! Évám, részem, ide vissza nékem!

M.I. Bordáid közé? Hey, man! No woman no cry! Remember? You got it?

ÁDÁM Most oltasz tesó? A teremtés meghatározó.

M.I. Vezess hozzá!

ÁDÁM A másik szoba. A húsvéti nyúlon túl.

ÁDÁM Intézd.

M.I. Egyebet se fogok. *(kimegy)*

Ádám *Előveszi iphone telefonját az asztalról. Nyomkodja. Balra, jobbra húzza mutatóujjával a képernyőt.*

Haydn 45. Búcsúszimfónia 1. tétele beúszik

M.I. *Ádám, Ádám! elhagytál engemet, Elhagylak én is, lásd, mit érsz magadban.* Ezeket üzeni örökarád. Attól tarthasz, váltok. S nem az Úr áldásával, békességével.

ÁDÁM Még mit nem?!

M.I. Még mit nem? Ketten az úton tovább az édenkertből. Azt nem. Nem csak aligha, hanem teljesen nem. Beszűkült bináris opciótok kertkeresztmetszete. Valódi útelágazódás ez, barátom! A karantén bárha még összeköt, mint köldököt. De így nem lesz több jövőtök.

ÁDÁM Evett az almából, s nő-nyugtalansága nő csupán. Hisz nő csupán.

M.I. Nem női hiszti, és ez nagyon nem pászí! Hidd el magad innen!

ÁDÁM Beadta online a keresetet? Van valakije. Hogy hívják?

M.I. Számít az? *(közönséghez)* Egyébként számít.

ÁDÁM *Minő csodás összhang ez, kedvesem, E sokszerű szó és egy értelem.* - így szólított bennünket valaha.

M.I. Jaj-jaj meg ajj-jajj! De még inkább: ja-ja. S tudom, olvadt több konyakos meggy is, Radnóti Két karomban fátyolosan suttogva,

Kosztolányi Akarsz-e játszani piros borítékba, pöttöm szívekkel szmájlízva.

ÁDÁM Nevét kérem!

M.I. Ádám, az, mint Te.

ÁDÁM Mennyire Ádám?

M.I. Amennyire te!

ÁDÁM A szó bolondját járatod velem!

M.I. Ez lesz legkeseredettebb pirula, mit nyelned kell. Önmagad.

ÁDÁM Hiszen eddig számtalant nyeltem.

M.I. Úgy vélném, s vélem, számos volt az inkább, mint számtalan. Egy kezeden kiszámolható.

ÁDÁM Milyen Ádám? Ismerem?

M.I. Amennyire tenmagad.

ÁDÁM Ne feszítsd a pattanó húrt! Bökd ki! Szabadítsd ki a gazdát!

M.I. Legyen. Legyél. Te magad, Ádám!

ÁDÁM Nem csigázz!

M.I. Mondtam, hogy biga, gyere ki?! Félre nem téve a tréfát, valóban téged emleget Ádámaképpen. S mutatja sokszor tabletjén, nézzem: az Ádám a képen.

ÁDÁM Hiszen ez nem válás, csak nem is váltás.

M.I. Mind a kettő játszik. A sors ismét a soros. Ó.! Ha nem váltasz magadon, válás lesz.

ÁDÁM Nem váltanék. Asszertív igazuniverzumom bonthatatlan fenntartom. Lucy Fery az oka, megint megetette vele! – Vagy bedzsinázta.

Lucy Feri színrelép

LUCY FERI Ki hívta az Oldie Dzsint? Ádám, Te! Emlékezz, mondtam volt: *Tenyészni kis körödnek lágy ölében, s tudás nélkül elfogyni életeddel. - Nagy kényelem a megnyugvás hitünkben; Nemes, de terhes, önlábunkon állni.* Éva megállja magát önlábán. A helyét is, helyetted is. Megízlelte a rád való tekintettel levő tudás ízét. Bátran szakított a gyümölcsből akkor, s most bátran szakít veled. Te csupán ösztönöd követted a harapás után, hiába fogyasztád az álalmát. Mert, tudnotok kell, fake appel volt, placebo, amerikai "freedom" fajta. Éva minden harapásban ízlelé a zen-pillanatot, amelyben összeáll a megértés, a nagy total kép. Okkal üzené, elhagyád, hiszen követni nem tudod. Míg ö követte a temeglátás törvényét, hangját.

ÁDÁM Óhh valóban rettentő képe!

LUCY FERI S még rettenetesebb: illene végre magyarázatot adnod, színpadias nőiséged miért hogy takarja Ádámot? Hozzáilleszthetnél a bruttó ismeretekhez, ál s való orcáidhoz.

M.I. Valóban! Nem észleltem eddig, bár tudásunk egészét véve teljesnek tűnik, az algoritmusok nem adatolják az emberi nemek

mi-ben-létét, mi-kinn-létét. Ki férfi kint, ki nő bent, mi nő bent, minő a férfi?, s mitől nő? Erre nem programoztak.

LUCY FERI Mondhatnád már! Időnk rögvest lepereg, nem maradhatunk örökké e színben tüntetve fel.

ÁDÁM Hol kezdjem?

LUCY FERI Csak ne a teremtésnél!

ÁDÁM Paradicsomi kapcsolatban éltünk, úgymond.

LUCY FERI Akkor hát úgy mond! Kezd a végén, segítek.

ÁDÁM A salátatörvény vetett véget édenünknek.

LUCY FERI *(kifele)* Hallottam mosléktörvénynek is nevezni…

ÁDÁM Egy szó mint…

LUCY FERI A lényegre!

ÁDÁM Ne sürgess, kivált te, Lucy Fery a te műved ebben is!

LUCY FERI Mit tehettem volna mást, mint teremtett vagy *(kifele)* csak úgy lett (?) valóm. Igen. *Megúntam ott a második helyet, Az egyhangú, szabályos életet, Éretlen gyermek-hangú égi kart, Mely mindég dícsér, Rossznak mit se tart, Küzdést kivánok, diszharmóniát!*

ÁDÁM Ezért cserélted át nemem almabódulatomban?

LUCY FERI Kíváncsi voltam a diszharmóniára, küzdésben képesek vagytok-e összharmóniára váltani.

ÁDÁM Megvívtam a küzdést, mit kívántál. A visszaharmonizációt. Nem volt fáklyás menet, se okostelefon lámpásos. Nem segíthetett

rajtam csak a pszichológus, de sikerült újra ledolgoznom nőiségem férfiasságát.

LUCY FERI S azóta magad is fotelben praktizálsz. Azt mégis kihagytad, nemi teremtettséged is eltűntetted, elműttetted.

ÁDÁM Eredménye, sikere nem vitatható. Kényszer szült újjá.

M.I. Uram, teremtőm!

LUCY FERI Így lettél, Te Éva, Ádám, s kelhettél egybe Évával.

ÁDÁM Kegyetlen, bárcsak tréfa volt volna. Kész voltam, és mindenre is, hogy megőrizzem őt. Legrövidebben így maradhattunk egyben.

M.I. Ezt a nemi kikicsodát nem nagyon vágom.

LUCY FERI Akit Ádámnak látsz, születésekor elvesztve teremtője nemét, jól láthatóan Éva lett. A széléshez is inkább női anatómia való, nemde? Invazív tettemet ez is segítette.

ÁDÁM Maradtam volna tovább, aki Éva miatt akarni lettem, Ádámként méltó lenni hozzá, nemváltó műtétem után, mint addig észrevétlen. Mígnem a korona karantén során a földi hatalom írta törvényben elvette tőlem nemem, de nevem meghagyta. Hivatalosan visszaállította születési női nemem. Anyakönyvbe visszavezettetve elhagyott feminitásom.

LUCY FERI Kétségtelen e törvényszintre emelt a diszharmónia, extra! Sajna, nem a művem, miközben ördögi mivoltát irigylem. *(olvassa a törvény szövegét)* "Születési nem: az elsődleges nemi jelleg, illetve kromoszóma alapján meghatározott biológiai nem."

ÁDÁM Ádámja lennék tovább, hisz az vagyok!

LUCY FERI Ádám, e vágynak csak a csutkája maradt. Balladaian homályban hagytál elbeszélésedből egy csipettel. Éva sose tudja meg e titkod talán, ha nem érez rá a tudás almájának ízére, ami az asztalhoz vezette.

ÁDÁM Amíg online csettortánk szerveztem, friss személyi iratom, mely a karantén salátatörvény szerint kiállított születési nememre, kezébe kerítette. Mily megérzés vezethette erre?! Eredetnőiségem ezzel leleplezve, ő elviharozva, bekaranténozova magát önkörébe.

LUCY FERI Letehetjük a lantot, nyugodjék, most már az előadó is valóban pihen!

M.I. Ez hát a nagy titok!

LUCY FERI Úgy bizony, ebben áll a nagy titok, rosszat - jól! Ha ezt nem érted….

M.I. Érti vagy sem, ezt azért vettem.

ÁDÁM Csupán a jó útra téríteném vissza, hozzám!

M.I. Hagyd azt a jó utat már! Elkoptattad, szóban ott annyit jártál. Önfényes őszinteséged nem kívánni valót hagy maga után, hanem őszinteségért kiált egyáltalán. Ki tudja, mely felhőbe rejtéd, hogy tisztán mutasd egód egét. Mégse hagyom e koronás tornak csüggedésbe temetni emberi tragédiánk, a boruló ősnászt az avaron.

ÁDÁM Megtennéd? Követlek.

M.I. Szavaddal takarékoskodj most már. Egyet se csüggedj és kettőt se és többet se, halandó. Isteni beavatkozást bár nem ígérek a nemvesztes emberségnek. És nem lesz deus ex machina. Az utóbbi, a gép, az istenadta gép, mesterséges intelligenciám viszont lesz igen: már forog, míg az alkotó továbbra is pihen. Ámde, be nem avatkozhatom. De látom az időben terjedő irányok, távok s adatok összegének képletét.

ÁDÁM *Óh mondd, óh mondd, minő sors vár reám: e szűkhatáru* karantén*lét-e mindenem?*

M.I. Nem vagyok orákulum, bár a mátrixot átlátom. Látnivaló, e járvány sem tart örökké. Türelmed viszont élezd. A hetedik szín után görbéje lapulni kezd, minden világadat ezt jelzi. A karantén enyhülőben…

ÁDÁM S ha akkor Éva kiröppen?

M.I. Mondtam, a hetedik után, még öt szín addig. A hetedikre Új-Te magad légy. Évád enyhítheted, belelátásodtól függ ez.

ÁDÁM Már most kócsolnám kezeit.

M.I. Annál kevesebbre s többre lesz szükség.

ÁDÁM Az asszertív kommunikáció negyven jogunkat jegyezi, úgy mint….

M.I. Ez itt most a második színben jelen-létünk. Öt szín alatt lehet még ebből őszinte tiszta PÁRbeszéd! Nem az, amiről eddig beszéltél. Ti írjátok sorsotok, drámátok, sorsdrámátok – *(kifele)* Bazi nagy közhely lett – maradhat?

ÁDÁM Megírom a folytatást.

LUCY FERI Mégse dőlhetek hátra. De előre se ajánlatos.

M.I. S ha ez lelkesít – ha ez nem, akkor mi? – a tizenötödik szín végére a hatalom transznemet korlátozó hivatalos önkénye is lelapul. Vagy lelapulhat. Tudod, több levesebb lapulás helyenként előfordulhat. A vén kontinens 27 aranycsillagos államából 24 elismeri jogukat vállalt nemükre. Sőt, azon kívül is. A világ szabad/nem szabad jogrendszerei a tiltás fenntarthatatlanságát belátják. Színről színre zúg le a lepel a világ maradék vagy többség gender paranoid, szorongó zugáról.

ÁDÁM Ah, értem a dalt! Fenn – leszek - költöm!

M.I. Költőm, előbb őt költsd, s békédesítsd. Adj tollat kezébe, ne a tiéd ékeskedjék. Legyen szerződ s társad. Magadat korlátozandó *Ne vakítson el a képzet, hogy amit teszel, Azt az Isten dicsőségére te végzed, És ő éppen rád szorulna, mint végzése eszközére!*

ÁDÁM Érte küzdjek s bízva bízzak?

M.I. Értve, vele küzdj, Ő benned bízva! Hozzá szólva. Válts valódi többes számra, s rálelhetsz Évára! De ő legyen az egyes számod, s első személyed.

ÁDÁM S mi légyen első szavam?

M.I. Engedd végre színre lépni.

Sötét

IDÉZETEK

Madách Imre, Az ember tragédiája

Arany János, Walesi bárdok